

Opšti uslovi poslovanja

NLB Razvojna banka a.d. Banja Luka

Sadržaj:

OPŠTI USLOVI POSLOVANJA	3
1. Osnovne odredbe	3
1.1 Obim i punovažnost Opštih uslova poslovanja i njegove izmjene.....	3
1.2 Pojmovi	3
2. Osnovna pravila u poslovanju između klijenta i Banke	3
2.1 Bankarska tajna, tajnost podataka i zaštita ličnih podataka.....	3
2.2 Odgovornosti Banke.....	4
2.3 Odgovornost Banke u izboru svojih spoljnih saradnika i zastupnika.....	4
2.4 Prava i raspolaganja u slučaju smrti klijenta/prestanka postojanja pravnog lica.....	4
2.5 Prava i nadležnost.....	4
2.6 Međusobna komunikacija.....	4
2.7 Reklamacije.....	5
3. Otvaranje i vođenje računa	5
3.1 Otvaranje računa.....	5
3.2 Ovlašćenja za raspolaganje	5
3.3 Elektronska razmjena podataka.....	5
3.4 Prijem naloga za plaćanje sa računa	6
3.5 Obavješćavanje klijenata o promjenama i stanju na računu.....	6
3.6 Usklađivanje stanja na računu	6
3.7 Platni promet i platni instrumenti	6
3.8 Transakcije u različitim valutama	6
3.9 Trgovanje i posredovanje s vrijednosnim papirima i drugim vrijednostima	7
4. Obaveze i odgovornosti klijenta	7
4.1 Statusne promjene	7
4.2 Nalozi	7
4.3 Potvrda obavješćenja primljenih od Banke i reklamacija	7
5. Troškovi usluga.....	7
5.1 Kamatne stope i naknade	7
5.2 Izmjene kamatnih stopa i naknada.....	8
5.3 Manji i neplanirani troškovi.....	8
6. Obezbjedenje naplate potraživanja.....	8
6.1 Uspostavljanje ili izmjena obezbjedenja.....	8
6.2 Ograničenja zahtijeva za obezbjedenjem i ukidanje obezbjedenja.....	8
6.3 Realizacija obezbjedenja	9
7. Depoziti.....	9
7.1 Zagarantovanost uloga	9
8. Prestanak poslovnih odnosa.....	9
8.1 Prava klijenta.....	9
8.2 Prava Banke.....	9
9. Završne odredbe.....	9

OPŠTI USLOVI POSLOVANJA

1. Osnovne odredbe

1.1 Obim i punovažnost Opštih uslova poslovanja i njegove izmjene

Opštim uslovima poslovanja u daljem tekstu: Opšti uslovi, uređuju se osnovni uslovi poslovanog odnosa i poslovanja između NLB Razvojne banke a.d.(u daljem tekstu: Banka), sa sjedištem u Banja Luci, Milana Tepića 4 i klijenata Banke.

Posebnim uslovima poslovanja uređuju se posebni poslovni odnosi poslovanja, a naročito u poslovanju sa hartijama od vrijednosti i drugim finansijskim instrumentima, koji su posebno propisani ili su sklopljeni posebni ugovori.

Ostale poslovne relacije (npr. transakcioni računi, mjenično poslovanje, kartično poslovanje, debitne i kreditne transakcije, štedni/depozitni računi, platni promet, elektronsko poslovanje, ino poslovi, kreditno poslovanje) također mogu biti uređeni posebnim uslovima poslovanja, ugovorima i internim aktima Banke.

Banka može primijeniti posebne uslove poslovanja kao dopune i izmjene Opštih uslova poslovanja.

Banka će obavijestiti klijenta pismenim putem, putem javnih medija, Interneta ili adekvatnim obavještenjem istaknutim u poslovnim prostorijama Banke o izmjenama Opštih uslova poslovanja, sa odgovarajućim rokom prije početka njihove primjene. Ukoliko se klijent ne slaže sa izmjenama i dopunama ima pravo da prekine poslovnu saradnju i raskine ugovore zaključene sa Bankom uz prethodnu obavezu da izmiri sve svoje obaveze prema Banci.

Smatra se da je klijent saglasan sa dopunama i izmjenama Opštih uslova ako ne podnese pisani zahtijev o prekidu poslovne saradnje u roku od 30 dana od dana objavljivanja.

1.2 Pojmovi

Pojmovi u Opštim uslovima, posebnim uslovima poslovanja, ugovorima i internim aktima, ukoliko nije naznačeno drugačije, imaju značenje:

Klijent je fizička ili pravna osoba koja u skladu sa građanskim i obligacionim pravom stupa u poslovne odnose sa Bankom,

Bankarska usluga je finansijska usluga prikupljanja depozita i odobravanja kredita, kao i druge finansijske usluge po odredbama važećih zakona, a koje su predviđene da ih banke mogu obavljati,

Finansijske usluge su bankarske usluge i proizvodi, kao i druge finansijske usluge u skladu sa Zakonom o bankama,

Pokriće je pozitivno stanje na računu,

Raspoloživo stanje je pokriće i odobrena prekoračenja na računu,

Nalog je zahtijev klijenta za transfer sredstava sa ili na njegov račun,

Poslovni odnosi je bilo koje zakonsko ili drugo poslovanje između Banke i klijenta koje ima elemente trajnosti,

Reklamacija je lična, telefonska, pismena ili na drugačiji način data izjava neslaganja sa određenom aktivnošću Banke,

Račun je bilo koji račun klijenta u Banci na kome se iskazuje evidencija o stanju klijentovih sredstava primljenih ili datih od strane Banke.

2. Osnovna pravila u poslovanju između klijenta i Banke

2.1 Bankarska tajna, tajnost podataka i zaštita ličnih podataka

Klijent je izričito saglasan da je Banka ovlašćena da može prikupljati i obrađivati lične podatke i informacije koje su potrebne u njihovim poslovnim odnosima.

Sve informacije o poslovnim odnosima između Banke i klijenta su poslovna tajna Banke. Banka ih neće objavljivati, saopštavati niti prosljeđivati u trećim licima. Klijent je saglasan da Banka može prosljediti poslovne informacije i lične podatke trećim licima u zemlji i inostranstvu na osnovu njihovih ovlašćenja proisteklih iz zakonskih propisa, vlasničkih odnosa ili ispunjavanja ugovorenih obaveza sa klijentom.

Lični podaci se obrađuju i čuvaju u zakonskim i poslovno propisanim rokovima nakon čega se uništavaju.

2.2 Odgovornosti Banke

Pri obavljanju svoje djelatnosti Banka je odgovorna za postupke i aktivnosti svojih zaposlenih, kao i postupke i aktivnosti trećih lica koje je ovlastila da u njeno ime obavljaju poslove povezane sa obavljanjem djelatnosti.

Banka ne odgovara za štetu klijentu, nastalu pri obavljanju transakcija, koja je posljedica više sile, nemira (demonstracija ili javnih manifestacija, terorističkog ili drugog oblika nasilja), rata, vanrednog stanja, prirodne nepogode, štrajka, komunikacionih problema izazvanih izvan Banke, klijentovog nepoštovanja ugovorenih ili preporučenih mjera sigurnosti i sličnih okolnosti na koje ona nema uticaja.

U slučaju pomenutih okolnosti Banka će pokušati da učini sve što je u njenoj moći da izvrši svoje obaveze prema klijentu, a što podrazumijeva da i klijent preuzme određene aktivnosti kako bi se ispunile obaveze, a sve u skladu sa važećim zakonskim propisima.

Kada Banka iscrpi sve instrumente pri pokušaju izvršavanja obaveza prema klijentu, shodno prethodno navedenim stavovima ove tačke, o nemogućnosti izvršenja obaveza Banka će obavijestiti klijenta.

2.3 Odgovornost Banke u izboru svojih spoljnih saradnika i zastupnika

U izvršenju svojih usluga Banka može ovlastiti druge spoljne saradnike i zastupnike (u daljem tekstu zastupnike) za obavljanje određenih bankarskih usluga da u skladu sa ovlaštenjima djeluju u ime Banke kao:

- posrednik u komunikaciji,
- međubankarski klirinški posrednik,
- zastupnik Banke u ime klijenta i
- mjesto preuzimanja i primanja naloga koje prima i šalje Banka.

Banka je odgovorna za poslovanje sa zastupnikom. Iz odgovornosti prema klijentu se izuzimaju greške u poslovanju zastupnika nastale u osnovnoj djelatnosti zastupnika za šta je on odgovoran, kao što su berzanski poslovi, greške u funkcionisanju komunikacija, SWIFT-a, funkcionisanja klirinškog posrednika i sl.

2.4 Prava i raspolaganja u slučaju smrti klijenta/prestanka postojanja pravnog lica

Na osnovu primljenog dokumentovanog obavještenja o smrti klijenta, fizičke osobe, Banka će onemogućiti raspolaganje sredstvima klijenta u Banci. Ukoliko Banka ne primi obavještenje, raspolaganje sredstvima će i dalje biti moguće, na bazi postojećih važećih ovlašćenja.

Momentom dostavljanja Banci pisanog obavještenja sa odgovarajućim dokazom o smrti fizičkog lica – vlasnika računa, sva punomoćja i druga ovlašćenja za upravljanje i raspolaganje računom se gase. Sve ovlašćene osobe su obavezne vratiti u Banku sve instrumente za raspolaganje sa sredstvima.

Po prispjeću ovog obavještenja Banka će dozvoliti upravljanje i raspolaganje računom samo na osnovu pravnosnažne i izvršne odluke suda ili obavezujuće odluke o starateljstvu nad zaostavštinom ili druge odluke nadležnog organa u skladu sa zakonom.

Banka ne odgovara za štetu koja je posljedica raspolaganja sredstvima na računima klijenta ukoliko nije obaviještena o smrti klijenta.

U slučaju prestanka postojanja pravnih lica, prestanku rada preduzetnika ili drugih ograničenja u pravu raspolaganja sa sredstvima, Banka će postupati prema važećim zakonskim propisima.

2.5 Prava i nadležnost

Poslovni odnosi između Banke i klijenta se uređuju važećim zakonskim aktima Republike Srpske i Bosne i Hercegovine.

Sporove nastale iz poslovnih odnosa rješavaju sporazumno, a u suprotnom prihvataju mjesnu nadležnost suda u sjedištu Banke, ukoliko se Banka i klijent ne dogovore drugačije.

2.6 Međusobna komunikacija

Banka i klijent se slobodno dogovaraju o međusobnom načinu komunikacije. Pri tom se posebno vodi računa o mjerama i načinu identifikacije i sigurnosti prenosa informacija i podataka.

U slučaju postojanja sumnje u klijentov identitet prilikom međusobne komunikacije ili u istinitost ili sigurnost komunikacionih kanala i informacija koje se razmjenjuju, Banka uprkos dogovorenom načinu komunikacije ima pravo da traži od klijenta da se koriste drugi načini komunikacije.

2.7 Reklamacije

Banka ima uspostavljen sistem obrađivanja reklamacija klijenata koji podrazumijeva određena načela, rokove, zahtjeve, kompetenciju i odgovornost za efikasno obrađivanje i rješavanje reklamacija klijenata.

Na pismene reklamacije Banka odgovara pismenim obavještanjem klijenta ili usmeno u svim svojim organizacionim jedinicama, izuzev ako nije drugačije propisano posebnim uslovima poslovanja za pojedine oblasti ili drugačije ugovoreno sa klijentom.

3. Otvaranje i vođenje računa

3.1 Otvaranje računa

Banka otvara račun na osnovu zahtjeva klijenta. Račun vodi na ime fizičkog lica ili naziva pravnog lica kao vlasnika računa sa svim pravima i obavezama prema Banci, kao i obavezama Banke prema klijentu.

U skladu sa Zakonom o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, Banka može odbiti otvaranje računa i/ili stupanje u poslovni odnos bez davanja objašnjenja.

Prilikom otvaranja računa potrebno je priložiti potrebnu dokumentaciju koja omogućava identifikaciju imaoaca računa i potpise lica koja su ovlašćena za raspolaganje sredstvima na računu, tako da se poštuju sva važeća zakonska akta uključujući Zakon o sprečavanju pranju novca.

Pored imena ili naziva klijenta svaki račun je označen numeričkim brojem koji dodjeljuje Banka.

3.2 Ovlašćenja za raspolaganje

Sredstvima na računu raspolaže vlasnik računa. Vlasnik računa može izričito pismeno ovlastiti treće lice da raspolaže sredstvima sa njegovog računa.

Prenos ovlašćenja i rad sa računom pravnih lica i preduzetnika vrši se u skladu sa zakonom.

Ovlašćeno lice fizičkog lica ne može da prenese svoje ovlašćenje, ovlasti drugu osobu ili zatvori račun.

Jedan primjerak ovlašćenja se čuva u Banci. Prekid ovlašćenja postaje punovažan od dana kada Banka pismeno bude obavještena o prekidu.

3.3 Elektronska razmjena podataka

Banka i klijent mogu da dogovore razmjenu podataka modernim načinima komunikacije (npr. telefonski putem SMS-a i sl.) ili elektronsku razmjenu podataka.

Ukoliko nije drugačije dogovoreno, elektronske transakcije se obavljaju u skladu sa Zakonima o elektronskom dokumentu, elektronskom poslovanju i elektronskom potpisu.

Uslovi upotrebe elektronskih komunikacionih kanala se posebno propisuju internim aktima ili posebnim uslovima poslovanja.

Za sigurnu elektronsku razmjenu podataka Banka će upotrijebiti takva sredstva kojima se omogućava pouzdano identifikovanje klijenta, identifikacionog koda ili drugog odgovarajućeg načina identifikovanja.

Banka i klijent se obavezuju da će dosljedno poštovati sigurnosne mjere kako bi se minimizirao neautorizovan pristup, izmjena ili gubitak podataka.

Banka će upoznati klijenta sa načinom upotrebe svakog posebnog komunikacionog kanala sa preporučenim sigurnosnim mjerama i uputstvima za upotrebu preko drugih medija (npr. elektronsko bankarstvo).

Svaka elektronska razmjena podataka između Banke i klijenta koja je obavljena prema ugovoru smatraće se vjerodostojnom i neporecivom.

Banka ne preuzima nikakvu odgovornost za štetu nastalu oštećenjem ili gubitkom podataka ili opreme, na instalacijama i opremi klijenta koja je korišćena u svrhu za elektronsku komunikaciju i razmjenu podataka.

Banka će prihvatiti eventualnu štetu koja je prouzrokovana klijentu od treće strane upadom u informacioni sistem Banke.

3.4 Prijem naloga za plaćanje sa računa

Otvaranjem računa Banka je za vrijeme trajanja poslovnog odnosa neporecivo ovlaštena da vrši isplate i uplate na klijentov račun. Isplate sa računa se obavljaju na osnovu naloga za plaćanje vlasnika računa ili ovlaštenog lica, u okviru limita stanja na računu (pokrića) ili raspoloživog stanja u visini zbira stanja i ugovorenog i odobrenog overdraft/revolving kredita. Prijem naloga za plaćanje se vrši na šalterima Banke ili ugovorenim komunikacionim kanalima u vremenskim okvirima navedenim u ugovoru, posebnim uslovima poslovanja ili drugim internim aktima Banke.

Banka može izvršiti plaćanje sa računa bez naloga klijenta samo u slučajevima propisanim zakonom.

3.5 Obavješćavanje klijenata o promjenama i stanju na računu

Banka obavješćava vlasnika računa o promjenama i stanju računa na dogovoreni način prilikom sklapanja ugovora o otvaranju računa ili kasnije pismeno dogovorenog načina obavješćavanja.

3.6 Usklađivanje stanja na računu

Pogrešno knjižene uplate ili isplate sa računa klijenta koje su rezultat greške Banke, Banka će stornirati isti dan, tako da stanje računa ostane nepromijenjeno kao prije nastale greške o čemu će obavijestiti vlasnika računa putem izvoda.

3.7 Platni promet i platni instrumenti

Za učesnike unutrašnjeg platnog prometa, Banka obavlja platne transakcije u sljedećim oblicima plaćanja:

- gotovinske uplate i isplate,
- bezgotovinske prenose sa računa, kao i naplate na račun učesnika unutrašnjeg platnog prometa,
- obračun međusobnih obaveza i potraživanja (kompenzacije).

Gotovinske platne transakcije su plaćanja i naplate koje se vrše posredstvom gotovog novca (novčanice ili kovani novac).

Bezgotovinski oblik plaćanja su plaćanja i naplate koje se vrše bez posredstva gotovog novca, odnosno koje se vrše posredstvom depozitnog (žiralnog) novca, platnih kartica, kao i posredstvom obračunskog novca.

Obračunske platne transakcije podrazumijevaju plaćanja i naplate u kojima se obaveze izmiruju pravima iz potraživanja, tako što se vrši njihovo međusobno obračunavanje (prebijanje). U okviru obračunskog oblika platne transakcije razlikujemo:

- prebijanje (kompenzacija),
- indosiranje (predaja) hartija od vrijednosti,
- promjena povjerioca, odnosno dužnika u određenom obligacionom odnosu (cesija, asignacija i sl.) i drugo.

Pored navedenih osnovnih oblika, plaćanja sa računa i uplate na račun vrše se i putem plaćanja i naplate po osnovu dokumentarnih poslova (inkaso poslovi, akreditivi i garancije).

Trajni nalog je instrument plaćanja kojim platilac daje ovlaštenje Banci da izvrši plaćanje njegovih obaveza u fiksnom ili varijabilnom iznosu, trajno ili u određenom vremenskom roku, tako što će da zaduži račun platioca u korist drugog računa u Banci ili i u drugoj banci.

3.8 Transakcije u različitim valutama

Otvaranje i vođenje deviznog računa u različitim valutama spada u diskreciono pravo Banke.

Bez posebne instrukcije klijenta, sve prilive u stranoj valuti za koju klijent ne posjeduje račun, Banka će konvertovati prema Odluci o tarifama i naknadama i važećoj kursnoj listi Banke u domaću valutu i pripisati na račun klijenta u domaćoj valuti .

U slučaju kada klijent posjeduje račune u domaćoj i stranoj valuti, kada klijent ispostavi nalog za plaćanje, a nema dovoljno sredstava u traženoj valuti za izvršenje naloga, Banka će izvršiti nalog tako što će konvertovati sredstva sa bilo kog računa klijenta. Konverzija će biti izvršena prema važećoj Odluci o tarifama i naknadama i važećoj kursnoj listi Banke ili prema posebnom ugovoru sa klijentom.

Banka za učesnike u platnom prometu vrši uplate i isplate sa deviznog računa klijenta, putem instrumenata deviznog platnog prometa vrši sljedeće usluge:

- doznake,
- dokumentarna naplata (inkaso poslovi),
- dokumentarni akreditiv,
- bankovne garancije.

3.9 Trgovanje i posredovanje s vrijednosnim papirima i drugim vrijednostima

Poslovanje između klijenta i Banke u vezi trgovanja i posredovanja sa vrijednosnim papirima i drugim vrijednostima uređuje se posebnim ugovorima za te poslovne odnose.

4. Obaveze i odgovornosti klijenta

4.1 Statusne promjene

Klijent je obavezan da bez odlaganja obavijesti Banku o svim promjenama ličnog i porodičnog imena, adrese, poslodavca, promjenama sjedišta, poslovnog imena, pretežne djelatnosti, statusnim i drugim promjenama koje se registruju kod nadležnog organa, kao što su promjene lica ovlaštenih za zastupanje i raspolaganje sredstvima na računima klijenta, obimu njihovih ovlaštenja, kao i svim drugim promjenama od značaja za nesmetano obavljanje poslovanja klijenta preko Banke.

Obavještenje o statusnoj promjeni mora biti u pisanom obliku sa priložima kojim se dokazuju izmjene.

Klijent snosi štetu nastalu nepoštovanjem obaveze blagovremenog pisanog obavještenja o statusnim promjenama.

4.2 Nalozi

Nalozi Banci za izvršenje njenih usluga moraju biti jasni i nedvosmisleni, dati u radno vrijeme u skladu sa važećim rokovima za njihovu predaju i izvršavanje. Nalozi dati van radnog vremena, elektronskim putem, biće primljeni u Banku i realizovani u skladu sa uslovima i vremenskim rokovima propisanim zakonskim propisima ili internim aktima za njihovo izvršavanje. Ukoliko klijent zahtijeva hitno izvršenje naloga, o tome mora posebno obavijestiti Banku, istovremeno sa davanjem naloga, te je obavijestiti o potrebnom roku izvršenja. U slučaju izmjene ili dopune naloga klijent se mora pozvati na originalni nalog koji je predmet izmjene ili dopune.

4.3 Potvrda obavještenja primljenih od Banke i reklamacija

Banka dostavlja klijentu obavještenja dogovorenim ili uobičajenim, redovnim, kanalima dostave obavještenja.

Klijent je dužan da bez odlaganja provjeri tačnost i potpunost svakog obavještenja, što se posebno odnosi na obavještenja poslana na redovnoj bazi kao što su izvodi, obračuni i stanja na računu, obavještenja o izvršenim i neizvršenim nalogima, anuitetni planovi i sl.

Reklamacije klijenata na pismena obavještenja moraju biti dostavljene u pisanom obliku i u rokovima koji su dogovoreni.

Propust roka za podnošenje reklamacije tumači se kao prihvatanje dokumenta koji je Banka poslala dogovorenim ili uobičajenim, redovnim, kanalima dostave obavještenja. Banka ne odgovara za eventualne štetne posljedice prouzrokovane kašnjenjem klijenta prilikom podnošenja reklamacije ili neuručenja obavještenja ako Banka nije mogla uticati na uručenje obavještenja (promjena adrese, nedostupnost klijenta i sl.), a izvršila je obavezu obavješćavanja.

5. Troškovi usluga

5.1 Kamatne stope i naknade

Kamatne stope i naknade primjenjene i obračunate za bankarske poslove, transakcije i tarife za učinjene usluge određene su na osnovu važećih odluka i drugih internih akata Banke koje regulišu područje kamatanih stopa, naknada i drugih troškova. Za sve druge poslove i usluge koje nisu navedene u odlukama Banke, a koje su nastale na osnovu naloga klijenta, Banka će izvršiti obračun na osnovu nastalih troškova i bančine naknade prema njenoj procjeni.

Banka može, po svojoj procjeni, ugovoriti posebne uslove za kamate i naknade.

Zbog nemogućnosti predviđanja budućih novčanih tokova po okvirnim, revolving kreditima, kreditima po tekućim računima i kreditnim karticama, efektivna kamatna stopa je jednaka nominalnoj.

5.2 Izmjene kamatnih stopa i naknada

Promjena visine naknade ili tarife za usluge koje se uobičajeno koriste u poslovnim odnosima klijenta i Banke (npr. naknada za vođenje računa) biće izmjenjena u skladu sa zaključenim ugovorom bez prethodne saglasnosti klijenta.

Banka će obavijestiti klijenta pismenim putem ili putem javnih medija ili Interneta ili adekvatnim obavještenjem istaknutim u poslovnim prostorijama Banke o nastalim izmjenama kamatnih stopa, naknada i tarifa.

Ukoliko se klijent ne slaže sa izmjenama ima pravo da u roku prema ugovoru ili aktima Banke obavijesti Banku u pismenoj formi da prekida poslovnu saradnju i raskida ugovore zaključene sa Bankom uz prethodnu obavezu da izmiri sve svoje obaveze prema Banci, ili da potpiše posebne anekse ugovora kojima će regulisati nastale izmjene. Banka će omogućiti klijentu razumne vremenske rokove da izmiri svoje ugovorene obaveze prilikom raskida ugovora.

5.3 Manji i neplanirani troškovi

Banka zadržava pravo da fakturiše ili naplati manje i neplanirane troškove nastale na osnovu izvršenja naloga klijenta ili drugih ugovorenih poslova (npr. poštanski ili telefonski troškovi) ili izlaženja, plasiranja ili primjene kreditnog osiguranja.

6. Obezbjedenje naplate potraživanja

6.1 Uspostavljanje ili izmjena obezbjeđenja

Banka može zahtijevati od klijenta uobičajene oblike instrumenata obezbjeđenja za sva potraživanja nastala iz poslovnih odnosa ili koje su njihova posljedica (npr. štete za plaćena jemstva u ime klijenta i sl.).

Ukoliko Banka nije u početku ugovorila ili ukoliko sredstvo ili instrument obezbjeđenja tokom perioda trajanja ugovorne obaveze postane nedovoljno ili neadekvatno za pokriće obaveza klijenta, klijent je, na zahtjev Banke dužan da dopuni ili zamjeni takvo sredstvo obezbjeđenja. Zahtjev za dopunu ili zamjenu sredstava obezbjeđenja Banka dostavlja klijentu u pisanoj formi uz navođenje razloga za njegovo ispostavljanje. Ovo se prevashodno odnosi na slučajeve promjena okolnosti, povećanja rizičnosti klijenta, negativnih tendencija klijentove finansijske situacije i sl.

Banka će omogućiti klijentu razumne vremenske rokove kako bi mogli obezbijediti novi instrument obezbjeđenja.

Ukoliko klijent ne ispunji svoje obaveze u predviđenom roku i/ili ne dostavi zahtjevano sredstva ili instrumente obezbjeđenja odnosno poveća/zamjeni isto, Banka je ovlašćena da pristupi realizaciji bilo kojeg sredstva obezbjeđenja, a u saglasnosti sa relevantnim zakonskim propisima i uz dužno poštovanje interesa klijenta. Ukoliko Banka namjerava iskoristiti svoje pravo raskida ugovora, zbog propuštanja klijenta da obezbijediti novo ili zamijeni sredstvo ili instrument obezbjeđenja, mora upozoriti klijenta na posljedice raskida ugovora.

6.2 Ograničenja zahtjeva za obezbjeđenjem i ukidanje obezbjeđenja

U skladu sa tačkom 6.1 Banka zahtijeva usklađivanje obezbjeđenja sve dok vrijednost obezbjeđenja nije dostigla prodajne limite prema standardima za obezbjeđenje koji su propisani eksternim i internim aktima.

U slučaju kada je prodajna vrijednost obezbjeđenja veća od potrebnih limita Banka može sa klijentom ugovoriti izmjene obezbjeđenja. Pri izmjeni obezbjeđenja Banka će voditi računa da ispoštuje zakonske interese klijenta ili treće strane koja je dala obezbjeđenje za potraživanja od klijenta, vodeći pri tome računa da ne ugrozi svoje interese.

Ukoliko su se ugovorili druge mjere obezbjeđenja, a ne prodajna vrijednost, važe posebno ugovoreni uslovi i pravila.

6.3 Realizacija obezbjeđenja

Banka je ovlašćena da pristupi realizaciji bilo kojeg sredstva obezbjeđenja radi naplate potraživanja u saglasnosti sa važećim zakonskim propisima.

7. Depoziti

7.1 Zagarantovanost uloga

Na osnovu Zakona o bankama i Zakona o osiguranju depozita, ulozi su osigurani kod Agencije za osiguranje depozita i garantovani u iznosima prema važećim zakonskim aktima.

Zakonom je definisano osiguranje prikladnih depozita ("prikladni depozit" je ukupan iznos svih sredstava koji rezultiraju iz depozita, štednih računa ili certifikata banke koje je deponent deponovao u banci članici) fizičkih osoba u bankama članicama u skladu sa Zakonom o osiguranju depozita u bankama Bosne i Hercegovine.

Najveći iznos osiguranog depozita, zajedno s obračunatom kamatom, koji Agencija može isplatiti po banci članici je prikladan depozit umanjnjen za zakonski ili ugovoreni dug fizičkog lica prema banci članici od najviše zakonom propisanog.

8. Prestanak poslovnih odnosa

8.1 Prava klijenta

Ukoliko se Banka i klijent nisu drugačije dogovorili, klijent ima pravo da bez otkaznog roka prekine poslovne odnose sa Bankom u cijelosti ili dijelu, uz prethodnu obavezu da izmiri sve svoje obaveze prema Banci, osim u slučajevima kada nije zakonom drugačije propisano.

Ukoliko su Banka i klijent dogovorili o posebnom poslovnom odnosu u određenom vremenskom periodu, klijent ima pravo da bez otkaznog roka prekine poslovnu saradnju, ukoliko postoji utemeljen razlog zbog kojeg više ne može nastaviti tu poslovnu saradnju sa Bankom. Poslovni odnos se raskida po izmirenju svih obaveza klijenta prema Banci, osim u slučajevima kada nije zakonom drugačije propisano.

Ukoliko poslovni odnos prekine Banka, klijenta je obavezan da u ugovorenom roku izmiri sve svoje obaveze prema Banci, što se posebno odnosi na vraćanje odobrenih kredita, osim u slučaju kada nije zakonom drugačije propisano ili postoji razlog trenutnog prekida poslovnih odnosa.

8.2 Prava Banke

Banka ima pravo prekinuti poslovne odnose u cijelosti ili pojedinačni poslovni odnos sa klijentom sa razumnim rokom prekida ukoliko rok nije ranije određen. Prilikom određivanja roka Banka će poštovati zakonske interese klijenta.

Banka ima pravo prekinuti poslovni odnos u cijelosti ili njegovom dijelu bez otkaznog roka u slučaju kada je utvrđeno da je neprihvatljivo dalje poslovanje sa klijentom, uzimajući u obzir poštovanje legitimnih interesa klijenta. Ti razlozi mogu biti, npr. nekorektne ili netačne izjave ili podaci koje je dostavio klijent o njegovom finansijskom stanju, koji su bili relevantni pri donošenju odluka Banke pri dodjeljivanju kredita ili pružanju drugih usluga, a koji se uključuju u rizike Banke. Banka ima pravo da prekine poslovni odnos sa klijentom bez otkaznog roka i u slučaju neispunjavanja zahtjeva Banke prema klijentu vezano za instrumente i sredstva obezbjeđenja za obaveze prema Banci, ili u drugim slučajevima nedostavljanja podataka ili dokumenata koji su osnov za uspostavljanje poslovnih odnosa.

U slučaju neredovnih uplata ili neispunjavanja drugih obaveza, Banka nije dužna odlagati rok obaveza za njihovo izvršavanje, kao i zadržava pravo da prekine poslovne odnose u cijelosti ili u pojedinačnim poslovnim odnosima.

Banka ima pravo prekinuti poslovne odnose u cijelosti ili pojedinačni poslovni odnos sa klijentom, bez pismenog obrazloženja, u slučajevima propisanim Zakon o sprečavanju pranja novca ili drugim zakonskim aktima.

9. Završne odredbe

Bilo kakav izuzetak od primjene odredbi ovih Opštih uslova poslovanja može biti primjenjen jedino ukoliko je odgovarajuća izmjena prethodno sporazumno postignuta između Banke i odnosnog klijenta u pisanoj formi.

Ukoliko bilo koji uslov ili odredba ovih Opštih uslova poslovanja postane nepunovažan ili neprimjenjiv, punovažnost ostalih uslova i odredbi neće se dovoditi u pitanje, a prava i obaveze klijenta i Banke će se tumačiti kao da ovi Opšti uslovi poslovanja ne sadrže nepunovažne i neprimjenjive uslove ili odredbe.

Izmjene i dopune ovih Opštih uslova poslovanja objavljuju se najkasnije 30 dana prije početka primjene.

Pored ovih Opštih uslova, u prostorijama Banke klijenti mogu dobiti brošure Banke koje, između ostalog, sadrže i opšte uslove poslovanja za određene proizvode Banke.

Klijent može od Banke tražiti dodatna objašnjenja i instrukcije koje se odnose na primjenu Opštih uslova.

Banka je dužna da, počev od dana primjene Opštih uslova, u sve ugovore koje zaključuje sa klijentima unese odredbu kojom se konstatuje da je klijent upoznat sa ovim Opštim uslovima.

Banjaluka, 28.10.2009. godine